

A MUNKA

XVII. évfolyam, 46. szám.

ára 16 fillér

Salgótarján, 1939 november 11

KÉRELEM a Vármegye Közönségéhez.

Az idő kéréseivel törvénye, a meleg életet és munkát adó nyár után újból a közelgő télre figyelmeztet. Lehullt a lomb, elhalt a madárdal és nemsokára végigsüvölt a fagyos téli szél az országon.

Eszünkbe kell, hogy jussanak azok, akiknek nincs módjuk az időjárás mostohasága ellen védekezni és akik nyomorúságukat a hideg téli időben százszorosan megérik.

Szegény magyarokért, beteg és fázó magyar testvéreinkért hangzik fel ezuttal újból az első magyar asszony, a Kormányzóné Ötö-méltósága kérő szava, az a csodálatos szó, amelynek mindenki hisz, amelyet mindenki meghallgat. Meghallgatja a jó módu és ad, hisz neki a szegény és nem csalatkozik benne.

Ez évben is megbízást nyertem arra, hogy ezt a kérő szót eljuttassam a vármegye közönségéhez és bizton tudom, hogy ez a vármegye — mint eddig mindig — az idén is nyitott szívvvel és adakozó kézzel fogadja ezt a szót. Minden fillér, mint eddig is, minden adminisztrációs költség nélkül, rendeltetési helyére jutva, nyomort fog enyhíteni és éhséget fog csillapítani.

Igaz magyar szívvvel, magyar szívek megértését kérve, kérem a vármegye közönségét, adakozzon mindenki tehetségéhez képest és gondoljon arra, hogy a lecsekélyebb adományával is hozzásegíti a Főméltóságú Asszonyt ahhoz, hogy boldog és megelégedett karácsonyi hangulatot teremtsen sok-sok ezer

megsegített magyar testvérünk szívében.

A pénzbeli adományokat kérem a 46947. csekk számlára a Nem-

zeti Hitelintézet balassagyarmati fiókjához, vagy pedig a községenként megalakított gyűjtőbizottságoknál befizetni, a természetbeni adományokat pedig egyelőre csak felajánlani kérem hivatalomnál.

Balassagyarmat. 1939 nov. hó.

Hazafias tisztelettel:

Baross József s. k. főispán.

Emberi gyöngeség.

Meg az ember gyanútlanul az utcán, nem érző magát különösebben jól, sem különösebben rosszul, csak úgy, ahogy megszokta, ami annyit jelent, hogy nem jut eszébe a közérzetével törődni, ami viszont annyit jelent, hogy bizonyára nincs semmi baja, mert ha volna, az ugynevezett közérzet rögtön jelentkezne. Egyszóval meggyünk gyanútlanul az utcán, találkozunk egy ismerőssünkkel, aki ránknéz és elszörnyedve mondja: rémes, milyen rosszul nézel ki, mi bajod, az Isten szerelmére?

Ebben a pillanatban érezzük, hogy elsápadunk, hajunk gyökerétől a lábunk hegyéig érezzük: hidegek és halványak vagyunk, mint a fal. És legott jelentkezik a „közérzet”. Ha egy perccel előbb még frissek voltunk, most egyszerre fáradtak vagyunk, eszünkbe jut minden merényletünk, amit az utóbbi időben az egészségünk ellen elkövettünk és az összes elképzelhető betegségek tüneteit állapítjuk meg magunkon, kivéve azokat a betegségeket, amelyek gyógyíthatók. Egyszóval: komiszul érezzük magunkat és amikor a legközelebbi tükörbe nézünk, még az iménti nyájas ismerőssünk is jobban elszörnyedünk: tényleg pocskul nézünk ki...

Ezzel szemben:...

...pár nap múlva, mialatt megadón és mindennel leszámolva hordoztuk magunkban tízféle halálos betegség csiréit, orvoshoz azonban nem mentünk, mert rettegünk meghallani halálos ítéletünket, mondom, pár nap múlva vándorló sétánk közben találkozunk bájos, fiatal hölgyismerőssünkkel, aki boldog mo-

sollyal fogadja köszöntésünket és még boldogabban csicsergi: hogy maga milyen remekül néz ki, igazán régóta nem láttam ilyen jó színben...

Csoda történik. Ebben a pillanatban érezzük, hogy nekipeirosodunk, hajunk gyökerétől a lábunk hegyéig érezzük:

melegen és pirosan ömlik el bennünk a vér. És legott tűnni kezd a közérzet. Ha egy perccel előbb még fáradtak voltunk, most egyszerre frissek vagyunk, eszünkbe jut, hogy alapszabályban véve milyen rendesen élünk, eleget alszunk és az összes elképzelhető betegségeket okoljuk párnapos indiszpozícióknak, kivéve azokat a betegségeket, amelyek gyógyíthatatlanok, mert ilyenekről mintha nem is hallottunk volna még. Egyszóval: kitűnően érezzük magunkat és amikor a legközelebbi tükörbe megpillantjuk arcunkat, még az iménti kedves hölgyem is lelkesebben állapítja meg: tényleg remekül nézünk ki.

Mindnyájan így vagyunk, ne is tagadjuk. Nevezük ezt hipochondriának, nevezük egyszerűen emberi gyöngeségnek? Mindegy. Fontos az, hogy ne mondjuk soha senkinek: rossz színben van, különösen, ha ez igaz. Mondjuk inkább: jó színben vagy, — ettől a beteg egy pillanatra jobban érző magát, az egészséges pedig nem betegszik meg halálosan, egyik pillanatról a másikra... (—any.)

Honvédelmi szolgáltatások.

A földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy a három éves kort betöltött lovak december 1-ig be kell jelenteni. A bejelentési kötelezettség a honvédelmi lönyilvántartás céljait szolgálja.

A hadsereg háború esetén nemcsak a kiképzett és tartalékban lévő embereket hívja be, hanem felhasználja feltöltésre a polgári életben használt lovakat és járműveket is. Hogy az országban hol és mennyi ló, vagy jármű van, azt csak pontos és állandó ellenőrzéssel lehet nyilvántartani. E célból a honvédségnek minden járásban és megyében nyilvántartó szervei működnek. A honvédelmi törvény felhatalmazást ad a hadseregnek arra, hogy szükség esetén a polgárság lovait és járműveit igénybe vegye. Mivel pedig ezek nem mindegyike kerül alkalomadtán behívásra, az igazságosság érdekében való, hogy a bejelentést kötelezővé tegyék és ezzel az aránylagos megterhelés lehetőségét elősegítsék. A bejelentés tehát nemcsak a honvédelem, hanem a gazdák érdekét is szolgálja.

A hadseregnek nemcsak háborúban van szüksége a polgári társadalom irányú támogatására, hanem sokszor békében is. Így például nagyobb fegyvergyáraknál, a csapatok állományát meghaladó szállításkor, fuvarozásoknál stb.

A törvény nem ismerése folytán előfordul, hogy egyesek nem tudják magukat e tekintetben mihez tartani. A honvédelmi törvény szerint mindenki köteles személy vagy teherszállításra alkalmas állatját, kerékpárját, fogatos, gép- vagy vízijárművét megfelelően felszerelve, üzemképes állapotban a hadseregnek használatra átadni.

Az igénybevétel alól csak a rendőrség, a posta, a hadiüzemek, a tűzoltók, az egészségügyi intézmények, a gáz- és légvédelem céljait szolgáló lovak és járművek mentesek, valamint azok, melyek az állami, törvényhatósági és községi alkalmazottak, lelkészek, orvosok és állatorvosok részére hivatásuk teljesítésére szükségesek. (Személyenként azonban csak egy-egy ló, vagy jármű.)

A Medves medvéjéről.

Salgótarján városának és vidékének közönsége bizonyára nagy érdeklődéssel, a tette kész nimródok pedig minden esetre fokozódó izgalommal és vadászszenvéddel olvasták lapunk 42. dik számában („A Munka”, Salgótarján 1939 október 14., 3.) a következő rövid, de mégis sokatmondó hírcskét:

„Medve a Medvesben. Az erdőőrök állítólag egy hatalmas barnamedvét láttak a napokban a környékbeli erdőkben csatangolni. Ha a hírek hitelt lehet adni, lengyelországi medvéről van szó. Ugyanis a vadállományban gazdag lengyel Kárpátokból a háborús lövöldözés elűzte a vadakat és azok az életösztöntől hajta, világgá mentek. A bátor vadászok megindultak, hogy a ritka vadat elejtsék. A medve bőrre azonban ne igyanak, mert hátha sőtéttszínű házi sertés kóborlása hozta izgalomba a fantáziákat.”

Lapunk következő 43. dik számában (1939 október 21., p. 3.) pedig már ezeket olvashatjuk: „Ízgalom a medvevadászok körében. Hirt adtunk arról, hogy két hét óta egy szépen kifejlett barnamedvét nyomoznak a vadászok és erdészek a bányatársulati erdőkben. Az egyik hajtóvadászat alkalmával lövés is esett, azonban a mackónak, nagysága dacára, sikerült egérutat találnia és egyelőre megmentette a bőrét. A medvejárdás most már kétségtelen, csak az nem tisztázódott, hogy milyen medvével állunk szemben?

Többek között arról is süttognak, hogy egy elszegényedett vándorcirkusz bocsátotta szabadon szelid, idomított medvét. Ez esetben talán golyósfegyver helyett dobbal lehetne kísérletezni, elvégre nem verebekről van szó. — Mivelhogy a mackó élve, vagy halva előbb-utóbb szemünk elé kerül, minden kitűdők majd. Mi elsősorban orlikában a karkát fogjuk keresni.”

Hogy mi e két kis hírből a valóság, a fantázia szüleménye, a jól vagy rosszul sikerült tréfa, vagy szellemeskedés, én itt meg nem állapíthatom. Csak azt látom, hogy diákjaink, no meg egyes vadászok fantáziáját is, ugyancsak felajzotta a medvesi medve híre. Minden esetre többen komolyan állítják, miszerint kétségtelen, hogy barna medve (Ursus arctos) tartózkodik jelenleg a Salgótarjáni Köszénbánya R. T. mátraszetei, mások szerint vízvázastólí erdejében.

Mindezekre a medve-hírekre vonatkozólag azt írja nekem egy helybeli jó barátom, hogy a városzerte mutakozó nagy érdeklődésre való tekintettel, én mint „kompetens” foglalkozzam e témával a Munka hasábjain. Kérdi tehát tőlem, hogy valamikor élhetett-e medve a tarjáni erdőkben és vajjon a „Medves” elnevezés erre céloz-e? stb.

„Kompetens”-nek én csak az esetleges szavahihető szemtanúkat, vagy a medve megjelenésének hírére a Medve-

sen valóban nagy számmal sürgölődő vadászokat, főképen pedig a medve folttelezett elejtőjét tartanám arra nézve, hogy van-e valóban medve a salgótarjáni vidéki erdőkben vagy nincs? Ezt döntsek el ők, ez nem tartozik reám!

Arról azonban, hogy valamikor élhetett-e medve a tarjáni vidéki erdőrengetegekben, arról már lehet komolyan is beszélni. Mert nemcsak hogy élhetett itt medve, de valóban élt is. Erről ugyan sajnos — megfelelő levéltári kutatások hiányában — kevés hiteles adatunk van, illetve alig áll pozitívum a rendelkezésünkre, de mégis csak van és pedig szavahihető, nyomtatásban is megjelent adat. Mielőtt azonban erre rátérnék, hallgassuk meg mit mond Hankó Béla dr., a debreceni egyetem tudós zoológus professzora, az egykor még az Alföldünkön is élt medvéről.

Hankó Béla dr., „A bajdani Alföld ősi állatvilága” — A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság Honismeret Bizottságának Kiadványai, VIII. köt. 1931—1932., 29. füzet. — című jeles értekezésében ezeket írja a medvéről: „23. A barna medve (Ursus arctos L.) ma a Tatra és a Kárpátokoszu remetéje, bajdani, nem is olyan régen, az Alföldet szegélyező alacsony hegyek erdőrengetegekben is alkalmas tanyahelyet talált, ahonnan aztán rendszeresen ellátogatott az Alföld kiterjedt erdőseibe. Eleink nagy kedvvel üzték a sokszor veszélyes medvevadászatot s bizony nem egy balasztet jegyeztek fel a korok krónikáiban. Tudjuk, hogy II. István királyunkat va-

dászalközben majd megölte a medve, midőn hű kísértője Koros, Bod fia, ott termelt és ügyes döféssel leterítve a medvét, megmentette a királyt. Erről a király 1130-ban kelt oklevele tanuskodik, mellyel élete megmentőjének birtokot ajándékozott jutalmul.

Európa leghatalmasabb ragadozójának neve már igen korán szerepelt eleink nevében, mint családi név, vagy mint jelző. Így pl. 1211-ből: Hii sunt vdvornici Aratas Zemdy Forcos Medue, Thidia (Pannonh. Tihany apátság okiratai), vagy 1229-ből Quorum nomina nixtim hec sunt Almus Leger Medue Wrou. (Pannonh. okirattár 58/A.)

Igen korán találkozunk a medve nevével az egyes helyek meghatározására, vagy megnevezésére, pl. 1240-ből: Inde vadit in Medvefeu (Orsz. Lev. tá. DI. 246) vagy 1252-ből: Tenet metam cum villa Medue (Múz. középk. Oklevélt. 11. sz.) Várakat vagy erdőket is a medvéről neveztek el pl. 1399-ből: Quoddam cast-rum Medue muncupatum (Tkalic: Monumenta historica etc.), vagy 1463-ből: Attigissent silium Medue Barlaga vocatum. (Leleszi convent levélt. Protocolla IV. 110.) Pozsony számadó könyvei szerint 1467-ben 98 drb. medvét lőttek a város erdejében. Sok lehetett tehát nagyon. (Gardaságtört. Szemle, VIII. 52.)

Tudjuk, hogy a XVI. és XVII. században nagyuraink vadkertetek tartottak s van írott adat arról is, hogy vadaskertjeikben medvék is voltak. Mikor pl. Erdődy Gábor Antal egri-püspök, 1718-ban vadaskertetet csináltatott magának, Károlyi

A lovak közül nem veszi a hadsereg igénybe a ménestelepek, ménesek és csikótelepek tenyésztőit, a köztenyésztésre alkalmasnak nyilvánított méneket, a törzskönyvezett I. a. osztályozású kancákat, a kizárólag versenycélokra használt lovakat, a vemhes és szoptatós kancákat és azokat a lovakat, amelyek állandóan bányákban a föld színe alatt dolgoznak, vagy amelyek betegek.

Minden egyéb ló, vagy jármű szükség esetén a honvédelem érdekében berendeltet.

Ha a tulajdonos, vagy a járművet kiszolgáló személyzete honvédelmi munkára kötelezett, (tehát 14-17 év közötti férfi, vagy nő) a járművek hajtására, kezelésére, vagy az állatvezetésre személyesen is rendelkezésre tartozik állni, vagy

magát helyett helyettesít állítani. Ha az illető nincsen honvédelmi munkára kötelezve, akkor a kocsi, állatvezetőt, sofőrt a községi előjáróság (városokban a polgármester) rendeli ki.

A hadsereg az igénybevételi kérelmekkel rendszerint a polgárhatóságokhoz fordul. Sürgős esetben azonban közvetlenül az érintettekkel rendelkezik.

A polgári társadalomnak, főleg a gazdáknak és az autótulajdonosoknak ezzel a törvénnyel tisztában kell lenni. Az ilyen hadseregnek szülő szolgáltatást, minden hazafias érzületű embernek háborúban is, békében is készséggel kell vállalni, azzal a büszke öntudattal, hogy ezzel is egy-egy követ ad abhoz a pillérhez, amelyen az egész haza védelme nyugszik.

Utóhang P. Szabó Szerafin elhunytához.

Mult számunkban a gyászoló lélek őszinte, meleg érzelmével emléket állítottunk a szinte váratlanul elhunyt P. Szabó Szerafinról, a ferences kolostor első vikáriusáról. A nagy közönség csak most, a nekrológ olvasásakor vett csodálkozó nagy szemekkel tudomást arról, hogy az egyszerű szerzetesi ruha alatt milyen, az igazi és korszerű pápi eszményt megsemmisítő, jóságos lélek és a hazaszeretettől izzó lélek lakozott. A ferences kolostorba befutott részvétnyilvánító levelek is mind erről a nemes lélekről emlékeznek meg, s közülük kiemeljük azt, mely P. Szabó Szerafin az igaz barátság eszményképeként világítja meg. A levél szövege a következő:

Főtisztelendő Házfőnök Ur! Mélységes meghatottsággal olvastam a gyászjelentést, mely arról értesített, hogy az én drága jó barátom, az én szenvedésekben hűséges bajtársam: P. Szabó Szerafin itt hagyta a küzdelmek és szenvedések honát és — hazament. — Hazatérése, amelynek híre egész váratlanul ért — a szívemhez ütődött. P. Szabó Szerafin nem a közönséges értelemben vett barátaim közé tartozott. A haza ezeréves templomának a romjai, felett találkoztunk és mind a ketten szent idealizmussal álltunk be a teplom ujjaépítését célzó s a megálló előtt eltilkolt, mindenünket kockára tevő munka harcokai közé. Találkozó kézfogásunk a szatmárnémeti ferences zárda muzsikusként celláiban és az evangélikus lelkész hivatásban kovácsolódott

össze igazi barátsággá. Akkor szövődött tovább, mikor mindketten megláncolva virrasztottuk át az éjszakát és akkor állta ki a tűzpróbát, amikor hat börtönnek három esztendőig tartó szenvedései alatt — bár bajtársaink között az összetűzések napirenden voltak s bár mi ketten két különböző világnézet képviselői voltunk — soha, a legcsekélyebb nézeteltérés sem zavarta meg barátságunk összhangját. — Barátságát — bár nem váltottunk sürűn leveleket — szabadulásunk után is a szívemben őriztem, úgy hogy most, amikor meglátnám, hogy már hazament, az az érzésem támadt, mintha valami, ami oda volt növe, leszakadt volna a szívemről. — Az igaz barátot sirató szív fájdalommal kérem az Istent, elpihent testének adjon csendes nyugovást, hazatért lelkének pedig örök boldogságot.

— Az igaz barátot sirató szív fájdalommal kérem Főtisztelendőségét: méltóztassék úgy a maga, mint az egész zárda nevében elfogadni mélységes részvétem őszinte nyilvánítását. — Fogadjon Főtisztelendőségét kiváló tiszteltetem kifejezését, amellyel vagyok készséges szolgálatára az Urban: Irányi Kamill, evangélikus lelkész. Székesfehérvár, 1939. november 1.

Ugy érezzük, hogy e fenkölt tartalmú levél minden egyéb kommentárnál szebbet és többet mond.

céljaiban pedig százszázalékban egyetemes érdekeket szolgáló ünnepség, amely csak nagyjelentőségű alkalmakkor rendeztetik meg, éppen olyan terhes és hatástalan, ha a mindennapi szorgos és bizony nem gondtalan élet munkamenetében a dolgozó kezének gyakran meg kell állani, ünnepelőbe kell öltözködni és kis dolgokból is nagyot csinálva, közéleti nagyságokat szereplésre kényszerítve, kénytelen kellelten, sűrűn ünnepelni.

A mai nehéz történelmi időkben sem okunk, sem jogunk nincs a sok ünnepelésre, ami azonban nem azt jelenti, hogy lelki depresszióban éljünk!

Ünnepeljünk, amikor arra feltétlen és súlyos ok van, de az ilyen ritka ünnep aztán mozgassa meg a közületet, az egész társadalmat és mázsás érvekkel, hasznos felvilágosításokkal a nemzeti öntudatot, bizakodást, ösztentelést és kemény elhatározásokat ültesse minden becsületes magyar lelkébe; a széthúrást keresőkben pedig az ilyen indokolt és impozáns megmozdulások ébreszték fel a lelkiismeretet, felelősségérzetet és mutassák meg az erőt is, amelyet képvisel a sorsdöntő órákban a társadalmi összetartás.

Amilyen jólesik, ha egy-egy közéleti nagyság megjelenik a közület ünnepén és ott értékes felszólalásával, széleskörű tapasztalataival hasznos gondolatokat hint a lelkekbe, épp annyira kölcsönös teher, ha lépten-nyomon nagy embereket szereplésre kérnek és azoknak ünnepélyes fogadtatása válik szükségessé.

Ne egyéni ambíciók legyenek a tár

„Cím a kiadóban.”

Bizonyára sokan vannak még olvasóink közül azok, akik visszaemlékeznek a fennli című operettre, melyet Deák Lőrinc kiváló együttese mutatott be 1937. év nyarán az Ipartestület dísztermében s amelyet a tetszés, a lelkesedés és a siker paroxizmusával fogadott az előkelő premier-közönség. Az operett szerzői: Koltay Imre bánya'isztilviselő, a Nógrád-vármegyei Madách Társaság és a Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság rendes tagja, ki az operett librettóját írta, dr. Perényi Tibor és Szécsi József pedig a zenéjét szerezték. A premieren jelen volt az Országos Színészszövetség akkori elnöke: Tihanyi Béla, akinek a darab annyira megnyerte tetszését, hogy magával vitte a szövegfőnyv és sikerdús jövőt jósolt neki. Az azóta elmúlt két esztendő, a zavaros politikai és gazdasági viszonyok, nemkülönben mind a fővárosban, mind a vidéken tapasztalt operett válság miatt nem kedvezett a darab további színpadhozásának.

Annál nagyobb örömmel jelenthet-

hogy ma már mindenki megveheti az olcsó
48 pengő NÉPRÁDÍÓ-t
havi 2 pengő részfizetvére.
Felvilágosítást ad rádiókereskedője.

sadalom nagy megmozdulásainak elindítóit és ne akarjunk sokszor kicsi jelentőségű dolgoknak országos fontosságot tulajdonítani.

Megcsonkított hazánknak ma kemény jellemű, elszánt és dolgozó magyarokra van szüksége, hogy mielőbb eljőjön az az idő, amikor egy nagy és szent nemzeti összeforrásban világra szóló ünnepet ültetünk: a haza évezredes határai között.

Ne ünnepeljünk feleslegesen!

Válasz egy társaságbeli ur azon megjegyzésére, hogy „Salgótarján közönsége az utóbbi időben rendkívül ritkán ünne-

pel, pedig arra szükség volna.”

Amily felemelő és hasznos egy jól megrendezett és műsorában is értékes,

Sándor vadaskertjéből szerzi be az állatok egy részét. Károlyi még medvekölöket is küldött az egri püspöknek. „Az egypár medvekölök — feleli a püspök — melyet szeretettel köszönök, szeren-tésében érkezett Egerbe, mintsem az jára.” (40. III. 403.)

A medve alföldi ősiségét igazolják a következő alföldi helységnevek is: Medve (Szatmárban, Tiszaujak mellett) és Medwyge nevű elpusztult szabolcsmegyei község 1270-ből (Wenzel, Árpádkori új okmánytár 8,261.) Az alföldi erdőrengelgek kipusztulásával a medve felhúzódtott a havasokba, de úgy látszik ott is megvannak már napjai számlálva.”

Hankó Béla professzor ezen értékes medve-történeti adataihoz még csak a következőket fűzhetem hozzá: A régiségben Nógrádmegyéből is ismeretes a Medve személynév. Nevezetesen az 1211-dik évből [Uduovnici] Neugrad Varous Vosud Medue Maca (Pannoh. Tih. 1/s.) Győr megyéből: 1221-ből: Causam que uertebatur inter Medue & Cazar (Pannoh. 58/A.) etc. (V.ö: Szamota-Zolnai: Magyar Oklevélszótár p. 625.)

A Zala-folyó alsó szakaszának ingoványában, a török időkben várrá alakított, de 1702-ben császári parancsra felrobbantott, egykori zalavári bencés apátság romjaiból azt írja a helyszíne kiküldött Schengell Gergely, göttweigi bencés perjel, — tehát szavahihető ember, — hogy 1739 jun.-jul.-ban medvék és hasonló fenevadak tanyáznak benne.

(Füssy Tamás: A zalavári apást. tört., p. 242.)

A veszprémmegyei Nagyvázsonyhoz tartozó Kabhegy rengeteg erdejéről meg azt írja Németh Gábor plebános (Adatok Nagyvázsony történetéhez. Veszprém, 1900., p. 114.) hogy a 18. és 19. dik században (!) tele volt vaddal; vaddisznó, szarvas, hiuz (!), farkas, őz, mindennapi préda volt; a farkasok 1813-ban a vadkerbe betörték; 1819-ben pedig a falu bikáját tépték szét Nagyvázsonyon. Tehát bár Németh Gábor a medvét nem is említi, de viszont a hiuz jelenléte itt még talán a medvént is fontosabb állatföldrajzi szempontból.

De a középkorban máshol is volt még medve, mint azt több helynév nemcsak valószínűsíti, de bizonyossá is teszi. Így Csánki Dező (Magyarország tört. földrajza a Hunyadiak korából. III. köt.) Fehér megyéből említi a Medved helynevet (1232 és 1269) a megye ény-i vidékén. Győr megyéből 1252-ből Villa Medve castri Posoniensis, 1443-ból Medwe et Kendermedve possessio. 1484-ből Poss. Kysmedwe; a Duna é-i partján, Győrtől É-ra találjuk ott, ahová honvédek egy év előtt bevonultak a Dunán vert híd után át a magyar Csallóközbe.

Veszprém-megyéből nem ismerünk sem Medve helynevet sem ily nevű családát; de a zalamegyei Med(d)es és a tolnamegyei Med(ej) talán mégis a medvével hozható kapcsolatba? Komárom megyében sincs Medve helynév; de viszont a megye déli cimerében ott van

a medve, amely egy kivont kardú páncélos vitézre támad. Ez az u. n. beszélő címer, tehát elárulja, hogy Komárom megyében is vadászhattak valamikor a medvére.

Vas-megyében is megvolt régente a Medves név. Így Csánki szerint (II. 775.) 1336-ban Nobiles de Medus. Poss. seu terra Oisomedus, 1427-ben Medwes Makis-, Nagy- és Nemes kis-Medves helységeket ismerjük Nemetújvártól DK-re. Baranya-megyében 1330-ban Meduiz, 1404-ben Meduez, 1478-ban Medwez alakban említi Csánki (II. 506.) Szigetvár környékéről. De van Medves Krassó megyében (Cs. II. 104.) és Valkó megyében is (Cs. II. 333.)

Végül, ami azt a kérdést illeti, hogy a Salgótarján város fölött hosszan elnyúló bazaltfensík Medves elnevezése összefüggésbe hozható-e a medvével, illetőleg hogy arra céloz-e? arra nézve csak határozott igennel felelhetek. Nógrádmegye jeles monografusa, a derék Mocsáry Antal írja erről 1826-ban a következő, mindenképpen hitelt érdemlő adatokat:

„A Medves mely a Mátra hegyénél, néven kezdetét, hájrol terjed észak felé. Nevezetét vette a délről nyúlóknak benne tanyázott Medvék sokaságától. Tőle Észak felé van a Bucsonyhegye...” (p. 35.) Erről meg a 34. dik oldalon ezt írja Mocsáry Antal: „A Bucsony Hegye (Nógrád vm.) Málna pataka és Kerna helységek szomszédságában, mely határos Gömör vármegyével, Korlát s Bolgárom

helységek között. Ezen nevezetes Hegy tetején, sokszor nyár közepelte is hó látszik fejeledni; megcsik az is, hogy midőn a völgyekben esső, akkor ennek tetején hó esik. A medve vadászatakról még most is nevezetes ezen tájék.”

Ime a Salgótarjától légvonalban alig 24 km-nyire fekvő és 519 m. magas Bucsonyhegyen még száz egy-néhány év előtt is nevezetes medvevadászatok voltak. Megeshetik tehát, hogy nagynéha még mostanában is elvetődhetik a messze tájakra, — így talán a mi Medvesünkre is? — a szerteszéjjel csatangoló mackók!

Medves-fensíknak medvéi, hiuzai, farkasai és egyéb fenevadai tehát már régen, évszámokkal ki nem fejezhető időben kiveszthettek, de egy szép és nemes madara, az inkább alhavasi faunához sorolható és a fajt-félék családjába tartozó császármadár (Tetrastes bonasia L.) még ma is elégedél a Medves és a Mátra erdeiben, mint valami utolsó mohikánja az egykor itt még medvével is dicsekedhető állatvilágunknak.

Dr. Dornay Béla

Valóban lesz vízvezetőke Salgótarjánban. Mint értesülünk, a város polgármestere 180.000 pengő értékben megrendelte a városi vízvezetékhez szükséges csöveket. A megrendeléssel az esetleges áremelkedést előzte meg a polgármester, aki tekintélyes engedményt tudott kieszközölni a város javára.

Hírek és különféle November üzenete.

Novemberi alkonyatban sötára indulok Elhagyom a villák sorát, lámpavilágos ablakaival, magányos ösvényre lérek, ahová csak a völgyből küldik fel fényüket a házak. Az este halkán, halkán hull a táj fölé, mintha egyre sötétebb fátylak lebegnének alá az égből, hogy végül mindent lágyan betakarjanak. Végtelen a magányosság, végtelen a csönd, mintha a bányavonattól csilléinek csikorgása és a mozdonyvezető csöngése is csak azért hangzanék ide a mélyenfekvő völgyből, hogy még mélyebben érezze az ember: az élet, a láma messze van innen, ez itt a magány és csönd szigete.

Valami derűs és megbékélt melabu ömlik el a táj felett és lassan-lassan leszál a magányos sötétlőre is. „November” — mondom halkán, mintha azt a bűvös szót formálnák ki ajkaim, amely megnyitja előttem ennek a csöndes és megbékélt derűnek tiltát. „November” — mondom halkán és megállok. A novemberi este odaadta tiltát.

Ide nézz — mondják a fák, a bokrok, a házak és kertek odalenn, ezt mondja a csillagtalan ég is, a ködös levegő — ide nézz! A nyár minden kincse oda van, elhordták, szétszórta a szelek, minden tarlótt és sötét és kopár, ami ezelőtt virult, ragyogott, pompázott, de ime nem halt meg semmi sem, csak alszik. Az élet nem hagyja magát megölni, csak behunyja szemét és álmodik. Álmodik a nyárról, amely volt, álmodik a tavaszról, amely lesz és álmodik a jövőre. A novemberi élet még emlékszik a júliusra és sejt a májusra, nincs egyetlen kopasz ág, egyetlen fagyos fűszál, nincs egyetlen tarlótt kert, amely ne tudná, ne hinné: kizöldül, kivirul, ujjászúlik. De addig álmodnia kell, — álmodnia van a remény, a hit forrása, mert e földön csak ott van halál, ahol nincs többé álom, ahol nincs többé remény és hit a megújuló életben.

Ezt mondta nekem a novemberi este, mint aki feltárta előttem a tiltot. Aztán egy kőszálsó szellő suhant el homlokom előtt. Máskor talán sóhajtásnak éreztem volna. Most olyan volt, mint valami vigasztaló simogatás, — november üzenete... (—any.)

Mocsáry Ödön kerületünk képviselője illetékes helyen szóváltette Salgótarján m. város magasabb lakáspénzszótlálya leendő sorozását, azonban erre a célra az 1939/1940. évi költségvetési előirányzatba hitel már beállítható nem volt. Képviselőnk az ügyet továbbra is nyitvántartja és ezen minden tekintetben nemcsak méltányos, de jogos kérelmet a jövő évben idejében ismét szóvá fogja tenni.

Eljegyzés. Ifj. Gyarmathy Károly és Borka Kocsis Pimpy jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

† **Halálozás.** Özv. csámai Jankovich Józsefné sz. runyai Soldos Anna f. hó 7-én, rövid szenvedés után Budapestben elhunyt. A megboldogult hamvait f. hó 9-én, csütörtökön d. u. 3 órakor temették a Kerepesi ut melletti temetőben. Az elhunytban csámai Jankovich Miklós földbírtokos édesanyját gyászolja.

ELTÁJÁSSZA!

a kis luxusszerű hángérső nappali külföldi vételre

TELEFUNKEN 240

Kp.ára: P. 198. - Havi díj: 17.50

Kulturházat avatott Zagyvapálfalván a rozsnyói püspök.

F. hó 5-én szitáló esőben érkezett meg Rozsnyóról Bubnics Mihály püspök dr. Pobozy Robert kanonok-irodaigazgató és Payer János volt püsp. helynök kíséretében Zpálfalvára, ahol nagy tömeg és a leventék, leányegyesület élén a vármegye nevében dr. Paczolay Zoltán kormánytótanácsos, a járás nevében dr. Mattyasovszky Camill főszolgabíró, a község nevében Szabó Péter bíró, a Kat. Egyházközség részéről Bacsó József, a leánykör nevében Csillag Magda tanítónő üdvözölték a főpásztort, akinek hatalmas csokrot nyújtott át egy magyar ruhás leányka.

A templomba bájos gyermekkoros éneke mellett lépett a püspök, aki fényes segédlettel szentmisét mondott. Evangéliumkor P. Réz Marián gvardián mondott rövid, de értékes beszédet Szent Imre ifjúságáról és a 900 esztendő távlatából is elevenen ható, nagy erkölcsi kisugárzásról.

Istentisztelet után hatalmas menetben vonult a püspök a közeli kulturházba, ahol rövid szertartás keretében megáldotta az impozáns kulturházat, amely a leventék, cserkészek és leányegyesületek otthona lett.

A püspök aztán igazi atyai jóságtól áthatott, bölcs beszédben jeltette meg az utirányt, amelyet Jézus nevében járnia kell a község keresztény társadalmának, hallgatóknak, előadókknak, szereplőknek egyaránt. A felebaráti szeretet, a tekintélytisztelt, a szociális igazság legegője sugározzanak ki a kulturának ezen új várából, amely összekötő kapocs lesz az egyház és emberek között.

A nagy figyelemmel kísért szép beszéd után a bányazenekar a Hiszek-egyet játszott el, majd Nagy Márta tanítónőképzős Sik Sándornak „Hiszek”

c. mély értelmű versét adta elő nagy sikerrel.

Az ünnepi beszédet dr. Pacolay Zoltán vármegyei főügyész, a kiváló és szociális lelkű szónok modotta. A Rerum Novarum, Quadragesimo anno, az evangélium nagy szociális igazságairól, minden emberi haladás és kultura alapvető tanairól emlékezett meg, elrettentő példákat említve fel az istentelen szellem romboló hatásairól. A lelki Maginot és Siegfried bástyák kiépítésének szükségességét hangsúlyozta, lelkes, kulturális munkára hívta fel a község és vidék társadalmát.

A nagyhatású beszéd után a bányazenekar művészi száma következett, majd Demeter Bertalan plébános ismertette a község keletkezését, fejlődését, a kulturház keletkezésének gondolatát, kivitelezését, az adakozásokat, jótévedket stb.

Megköszönte a püspök áldozatos látogatását, a község nagy érdeklődését és tevékeny támogatást kért.

A bányazenekar himnusza fejezte be az avató ünnepséget és itt említjük meg, hogy a szentmise alatt is a bányatársulati zenekar játszott nagy tudással Vilezsál Richárd karnagy vezetésével. Az offertoriumi Ave Máriát Ehrlich Józsefné énekelte ismert művészi képességgel. D. u. 1 órakor az üvegyári kaszinóban közbeidő volt, melyen a pápára és kormányzóra a püspök mondott meleg köszöntőt. A püspököt Korompay Lajos bányauigyi főtanácsos köszöntötte; dr. Paczolay Zoltánt és a vármegyei Bacsó József; a fáradságtalan és áldozatos munkát végző Demeter Bertalan plébánost Beczner Pál üdvözölte nagy elismerések megnyilvánulása mellett.

Városunkból és a vidékről sokan voltak jelen a jelentőségteljes esemény megünneplésén.

Egyház-zenei hangverseny árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére.

A Szent Erzsébet Nőegylet városunk apostoli lelkű charitatív egyesülete, amely áldásos működésével a város egész társadalmának őszinte szeretetét szerezte meg, november 19-én este 6 órakor az északi, ferences plébánia templomában hangversenyt rendez.

A hangverseny megrendezésének gondolata bár nem teljesen újszerű városunkban, de méreteit tekintve imponáló. E hirt a legnagyobb örömmel kell köszöntenünk s e kedves meglepetésért, pompás művészi élvezetért érdeklődésünkkel igyekeznünk meghálálni azt, annál inkább, mivel ez a kedvező alkalom, hogy városunk zenekulturája új impulzust kapva a további fejlődés útjára lépjen.

A Magyar Élet Pártja kerületi titkári irodáját november hó 1-ével Szénatér 6. szám alól Fűlői u. 11. szám alá helyezte át. Hivatalos órák hétköznapokon d. e. 12-12. ig, és d. u. 3-5 ig. Itt említjük meg, hogy Mocsáry Ödön orsz. gyűlési képviselőnk minden hó első és harmadik szombatján d. u. 12-5 óráig a pártirodában panasznapot tart.

Frontharcosok műsoros estje. A december 2-án megtartandó, tárgysorsjátékkal egybekötött műsoros estnek részletes programját már véglegesen összeállította a rendezőbizottság és legközelebb nyilvánosságra hozza. A 20 lilezés sorsjegyek Mayer és Ungár cég, Fő u. 45 szám alatt levő üzletében kaphatók.

Elvesztettem f. hó 8-án délután a Végh-nyomda és a Városháza közötti úton egy mellűt (kameál) melynek inkább csáládi, mint ékszer-értéke van. Kérem a megtalálót, hogy kellő jutalom ellenében a Végh-nyomdába, vagy alulírottához beadni szíveskedjék.

Karattur Antalné.
acélgyár.

Almágyi régiépénzlet. Az egy év előtt felszabadult Gömörmegye délnyugati szegélyén, a Salgótarján fölött elterülő Medveslennsík szelén fekvő Almágyi községben, Jakab Gusztávné ottani lakos,

burgonyaszedés közben 648 drb. rézpénzt talált. E pénzek az 1530—1598-as évekből valók. Salgótarján vidékén, főleg a Karancson s környékén régebben elég gyakran találtak keltapénzeket s egyéb régiépénzleteket is. Felűnő, hogy vidékünkön olyan régen találtak már művelődéstörténeli és muzeum-régészeti szempontból is olyan fontos numizmatikai leleteket. Ez az almágyi lelet is bizonyítja azonban, hogy vidékünk földje is sok érdekességet rejt még magában, amelyeknek elhelyezése és megőrzése Salgótarján város szépen fejlődő és gyarapodó gyűjteményének is egyik legfontosabb és közhasznú feladata. (Dr. D. B.)

„Virslis — Kabaré est” Szombaton 11-én este 8-órát kezdettel a Kat. Kőr nagytermében tartja a déli-plébánia Leánykongregációja. Utána tánc. Az egész 80 f. A jövedelem jótékony célra megy. A nagyérdemű közönséget ezúton is meg-hívják és szeretettel várják a Kongregacionistalányok.

Egy gombnyomás és megszólal az az állomás, amelyet választott. Bűvész rádió az

ORION 055v

Kapható minden Orion rádiókereskedőnél

A fenti ajándékokat a lakásán is BEMUTATJUK

K E M É N Y
RÁDIÓSZAKÜZLET

Salgótarján Főter 7. Telefon: 119.

Irodák és magánszemélyek előjegyzési naptárában a december másodikánál ez van bejegyezve: Forontharcos műsoros est!

Kaptuk az alábbi levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérem, szíveskedjék jelen soraimnak nagybecsű lapjában helye adni.

A városi egyetlen mozgókép-színházunknál rövid idő óta szokássá vált hogy a férfi illembhelyet az előadások tartama alatt is zárva tartják. Tekintve hogy a mozgókép-színház nyilvános hely és sokan látogatják, sehogysem tartható helyesnek az illembhely elzárása. Ha netán a Rendőrkapitányság és a Polgármesteri Hivatal egyetértene is a mozgókép-színház vezetésének ily elhatározásával, mi férfi mozgókép-színház látogatók kérjük az illembhely nyitvatartását.

A főtéri állomásépület elhanyagolt férfi illembhelyének ajtajára önműködő ajtóbecsukó készüléket szerelhetne fel a MÁV, mert az illembhely ajtaja tárványítva van használat alatt is és bizony ez nem kellemes látvány a peronon tartózkodóknak. A Polgármesteri Hivatal egyszerű átirattal megszüntethetné e jelenséget, meri hiszem, hogy Salgótarján állomásfőnöke sürgősen eleget tenne a kérelemnek.

Szerkesztő Ur szívesességét hálásan köszöni

megfigyelo.

(Értesülésünk szerint a moziban levő illembhely jóval az előadások megkezdésétől, azoknak befejezéséig nyitva van felügyelet mellett Szerk.)

„(A város polgármesteri hivatala esztendő óta szorgalmazza a bűrs és gondozatlan, városok egyáltalán nem illő főtéri illembhelynek modernizálását a erre legközelebb sor is kerül, a főtéri állomásnak és környékének teljes rendezésével. Szerk.)

Fejfájás?

ASPIRIN
TABLETTA

A POLLO MOZGÓ

SALGÓTARJÁN.

Pénteken este 6 és 8
szombatán 3, 5, 7 és 9,
vasárnap 1, 3, 5, 7 és 9,
hétfőn d.u. 3, 5, 7 és 9,
kedden 3, 5, 7, és 9.

Hófehérke és a hét törpe

Szerdán este 6 és 8,
csütörtökön 6 és 8.
Nagysikerű vigjáték
Jean Murat, Max
Albert, E. Feuilière
főszereplésével:

Szélhámosnő voltam

Szétosztották a svajci tenyészmarhákat. A szarvasmarha állomány minőségének fejlesztése és vérfelzárkózása érdekében a földmívelésügyi minisztérium az idén 40 vemhes üszőt vásárolt Svajcban. Az üszők a legkiválóbb svajci tenyésztőből származnak és minden tekintetben alkalmasak arra, hogy szarvasmarhatenyésztésünk továbbfejlesztését szolgálják. Közülük 30 drb. főleg somogy és sopron-megyei kisgazdák tulajdonába került.

A Futura újból megkezdte a buzavásárlásokat. A közelmúltban tapasztalható nagymérvű szállítási és forgalmi nehézségek miatt a Futura kénytelen volt a buzavásárlások terén átmeneti korlátozásokat életbe léptetni. Amint értesülünk, a Futura ezeket a korlátozásokat már megszüntette és hirdetményt bocsátott ki, melyben értesíti a gazdák közönséget, hogy a gazdák által felkínált buzakészleteket a m. kir. kormány által megállapított lépcsőzetesen emelkedő áron, ezentul akadálytalanul felvásárolja.

Bányamozgó hír. A baglyasaljai bányamozgó november hó 12-én, vasárnap d. u. fél 4 és este 8 órai kezdettel Strauss János világhírű operettjének filmváltozatát, a DENEVÉR-t mutatja be, melynek főszerepeiben Lidia Barowa, Hans Schönkel és Georg Alexander nyujtanak művészi élményeket. A műsort kiegészíti: „Testvéreink a Kárpátokban” c. kulturális film, valamint a Magyar világhírű.

Az OKH 5 millió pengő hitelt folyósít a gazdáknak. A földmívelésügyi minisztérium több héttel ezelőtt a hiteltel tevékenység fokozása céljából elhatározta, hogy a gazdák közönség részére olcsó kamatozású kölcsönt biztosít. Az erre vonatkozó tárgyalások a közelmúltban befejeződtek. A miniszterium ugyanis az Országos Központi Hitelszövetkezettel megállapodást létesített, mégpedig olyanképpen, hogy a szövetkezet 5 millió pengőt sertésbiztosítás céljából a gazdák közönség rendelkezésére bocsát. A hiteltel gazdák a kölcsönt valószínűleg a Hangyán és a Mezőgazdák Szövetkezeten keresztül igényelhetik és azt hat hónapon belül, vagyis a hiteltel idő eltelté után visszafizetni tartoznak. A kölcsön részleteivel egyébként igen rövidesen már a minisztertanács is foglalkozik.

Nem drágult a megélhetés Magyarországon. A Statisztikai Hivatal legújabb adatai szerint a létfenntartási költségek szeptemberi indexszáma változatlan maradt, ami a jelenlegi háborús helyzetben igen figyelemreméltó eredménynek tekinthető, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy például Angliában augusztus vége és szeptember vége között a hivatalos létfenntartási indexszám tíz százalékkal emelkedett. A magyar árpólitika eredményességét az is mutatja, hogy amíg szeptemberben a nyersanyagok indexszáma 100.4-ről 104.4-re emelkedett, addig az ipari gyártmányok árindexe csupán árnyalatilag, 19.4-ről 19.6-ra emelkedett.

Megkezdik a kukoricaháncs bevételeit. Heves vármegye alispánja felhívást tett közzé a gazdákhöz a kukoricaháncs beszállítására érdekében. A kukoricaháncsot a gazdák eddig eltűzték, felették, vagy elszórták. Mint takarmánynak nincs értéke, mert alig van tápértéke. Most sikerült megoldani a kukoricaháncs ipari feldolgozásának problémáját, miáltal lehetővé vált a kukoricaháncsok a szalma áránál 50 százalékkal drágábban való értékesítése. Az alispán tehát felhívja a gazdákat, hogy a kukoricaháncsot gyűjtsék össze, szárítsák ki és az októberben megkezdődött bevételei akció során szolgáltatassák be.

A salgótarjáni királyi járásbíróság.
5575/1939. szám.

Idéző hirdetmény.

A salgótarjáni kir. járásbíróság közlése, hogy Salgótarjáni Népbank r. t. felperesnek Kretsch László alperes ellen 1500 P tőke és jár. erejéig ingatlanból való kielégítésének tűzése iránt indított perében a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívja a feleket, hogy 1939. évi december hó 5. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében (Vaskapu, utca 1. házszám I. emelet 11. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Kretsch László alperes részére — aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnok dr. Tóth József ügyvédet (lakik Salgótarján) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Salgótarján 1939 október hó 31-én.

dr. Zalán Endre s. k.

kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:

Pásztor
kiadó.

Hegedűfelszerelések.

Fotóalbumok,
Bőröndök,
Aktatáskák,
Csavarós írónok,
Töltőtollak

Végh Kálmán

könyv- és
papírkereskedésében
kapcsolók.

Nógrádvármegye alispánjától.
18164/1939.

Pályázati hirdetmény.

Salgótarján m. városban választási időhatályának lejárata folytán 1939. évi december hó 31-ével megüresedő, az állami rendszerű VII. fizetési osztályba sorozott polgármesteri állásra pályázatot hirdetnek.

A pályázati kérvény a minősítési okmányokkal, születési anyakönyvi kivonattal, állampolgársági, vagy az 1921. július 26-i illetőséget is igazoló bizonyítvánnyal, az eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal 1939. évi december hó 5-ének déli 12 órájáig Salgótarján m. város polgármesteri hivatalánál nyújtandó be.

Közszolgálatban álló pályázók az előírt kellékeket törzskönyvi lapjukkal is igazolhatják.

A választás időpontjáról külön intézkedés történik.

Balassagyarmat, 1939. november 6.
Neográdi Horváth Sándor s. k.
alispán.

Salgótarján megyei város polgármesteri
hivatalától.

15691/1939. szám.

Tárgy: Az 1940. évi házadó
kivetések megindítása

Hirdetmény.

Felhívtnak az összes háztulajdonosok, hogy az adóügyi osztályban 6, illetve 12 fillérért kapható nyomtatványok felhasználásával házbérbevételeiket minden házról külön-külön, legkésőbb a folyó év november hó 30-áig feltétlenül adják be, mert ennek elmulasztása esetén a bevallás hivatalból lesz kiállítva, ami 5 százalékos, illetve 10 százalékos adópótlék-bírságot von maga után.

Egyben figyelmeztetnek a háztulajdonosok, hogy a valóságnak meg nem felelő és szabálytalan bevallás súlyos büntetést von maga után.

Salgótarján, 1939. október 31.

A polgármester helyett:

Olay
v. tanácsnok.

S P O R T

SBTC-FTC 7:0 (4:0)

SBTC pálya.

600 néző.

Vezette: Ujvári.

SBTC: Géci — Gáspár, Timár — Kollár, Takács IV., Mátrai — Balázs, Jákfalvi, Jenőfi, Lackó, Baranyi.

FTC: Gordos — Pálfi, Hankó — Végh, Pokorni, Szabó — Mihók, Pál, Csukás, Egri, Varga.

Az 5. percben Lackó kiad Baranyihoz, aki kapura lök, de Jenőfi, mielőtt a kapus elcsúszna, a hálóba pöcköl 1:0. 3. percben Balázs Jenőfi a büntetőterületen buktatja, a 11-est Lackó beteszi 2:0. A 20. percben Kollár szabadrugása a Jenőfi fejről talál a hálóba, úgy, hogy előbb a felső lécezt éri a labda. 3:0. Az SBTC a sáros pályán is igen szép összjátékkal rohamoz, s csak azért nem hull a gól, mert a csatárok keveset lönek. A 21. percben Hankó hazaad, de a labda a sárban megakad, a szemfüles Jenőfi a kapus előtt talál a hálóba 4:0. A 30. percben Balázst felvágják, de a bíró továbbot int. Majd a fülekiek rohamoznak,

előbb kapufát, majd Gécit találják el, míg vagy 5 perc múlva felszabadul a kapu.

A II. félidő füleki támadásokkal indul, de a 7. percben Jákfalvi kiugratja Jenőfit, aki a sárban megolja a labdát és kész az 5. gól. SBTC főlény alakul ki, közben Balázs felbukik s a bíró tulszigoruan 11-est ítél. Lackó a kapufát találja el. Gólképtelen főlény után a 31. percben Baranyi—Jenőfi összjátékából Jenőfi szerez gólt 6:0. 1. percben Balázs egyéni akció után bead és Lackó a hálóba talál 7:0. Közben elered az eső, sötétedik, még Fülek rug egy kapufát s vége a meccsnek.

Az SBTC szép összjátékával nagyobb gólképesség esetén még több gólt is lehetett volna. Öröndetes volt, hogy a sárban is szép összjátékot mutatott.

Jók voltak: Lackó, Jenőfi, Balázs, ill.: Pálfi, Szabó.

Szögletarány: 7:2.

SSE-SK Rusj 2:2 (2:0)

SSE pálya.

800 néző.

Vezette: Temesfői.

SSE: Vécsei — Sümegi, Valentin — Kleiban, Erdélyi, Mester — Langár, Tóbiás, Kovács, Szabó II., v. Majoros.

SK Rusj.: Pokotej — Papp, Radik — Kabán II., Kopcsai, Ivancsó — Hajlik, Tóth II., Csancsinov, Krizs, Krajnyák.

Rusj. lép fel támadólag, majd a 16. percben egy váratlan szép összjátékából SSE megszerzi a vezetést. Langár Szabónak, az Kovácsnak passzol, aki visszajátsszik Langárhoz, aki majdnem a 16-os oldalonról célzó a hálóba 1:0. Nem sokára Hajlik labdáját Vécsei Krajnyák elé öklözi, aki mellé lök. 1. percben Tóth lök jó helyzetből mellé. SSE egyre főlényesebben játszik, állandóan támad, de a lövések nem sikerülnek. A 26. percben Langár lövése a felső lécen csuszik a hálóba, majd Kovács közlő a kapust találja el. A 28. percben súlyos védelmi hiba után Kovács védhetetlen gólt lök 2:0. Krajnyák kitör, Vécsei ráfut, a labda Valentin elé pattan, aki csak szögletre tud menteni. Majd Szabó szép bombáját védi Pakotej, utána Szabó a kapufa mellé kerül, onnat hátrajátsszik Kovács elé, aki nek lövését Papp a gólvonalról rugja vissza. A 44. percben hagyja ki Kovács a meccs legnagyobb helyzetét. Majoros centeréz, Kovács kiugrik, csak a kapus van előtte, s amíg megnézi, hogy hol legyen a gól, a kapus a lábára hasal s ment.

A II. félidőben fordul a kocka s a Rusj a többet támadó. A 7. percben Kopcsai áttemel a védelem felett s a kiugró Csancsinov a hálóba talál 2:1. 5. percben Csancsinov a kapusba vág.

A 15. percben Sümegi elkaszálja Hajlikot, a 11-est Csancsinov beteszi 2:2. A győztes gólról nagy harc indul meg s bár a ruszinok végig hevesen ostromolnak, s a SSE is sok szép akciót indít, az eredmény nem változik.

Az eredmény igazságos. Az első félidő a SSE é, a második az ungváriaké volt s az eredmény is így alakult. Az SK Rusj-től többet vártunk.

Jók: Kovács, Tóbiás Sümegi, ill. Kabán, Hajlik, Ivancsó, Csancsinov.

Szögletarány: 2:6.

Mindkét mérkőzés egy-egy félidejét végignézte Gidófalvi Pál dr., az MLSz miniszteri biztos, aki a mérkőzések után a szereplő csapatok játékosait a Nemzeti külön termében hivatta össze, s elismerését fejezte ki a fair játék és szabályos rendezés tapasztalásáért. Mint mondta, kellemes csalódás érte, mert Északnak valóságos rémhíre van s ő ebből mitsem látott, pedig ennek a megfigyelésére jelent meg Salgótarjánban. További fair és sportszerű munkára buzdította a játékosokat és a vezetőket.

ÁRÚHALMOZÁS.

A háboru egyik visszatartó és nem valami becsületességre valló tünete az a beteges hiszékenységre, amely elfogad minden hírt, sőt továbbadja még akkor is, ha józan esze kapálódzik ellene. A rémhírterjesztés és fecsegés már sok komoly nehézséget okozott idegen országokban. Nálunk újabbban az árubiányról suttognak olyan eredményesen, hogy még komoly emberek is elvesztik józan ítélőképességüket és felesleges pénzüket áruba fektetik.

Az áru felhalmozása abban az esetben különösen elítélendő, amikor Magyarországon termelt és olyan bőségben levő holmirtól van szó, amelynek eladása, illetve értékesítése ugyancsak nagy gondot okoz az arra hivatott hatóságnak.

Csak ártó szándék vezetheti azt, aki ilyen fecsegéssel, vagy suttogással alattomban rettegelti közönségét, mert egyébként a magyar szív és e földhöz való töretlen ragaszkodás parancsolóan megköveteli, hogy még abban az esetben is nyugodtan kell maradnunk, ha baj lenne. A világ mai állapotában csak összefogással, egyet-akarással boldogulhatunk. Nagy-nagy családként kell élnünk e csonka haza szűkreszabott határa között és még azt is takargatnunk kellene, ha komoly veszedelem fenyegetne a napi életszükséglet zavartalan ellátásában és nem dombra ötnél, hogy ellenségeink kihasználhassák.

Nagyon szomorú az a gyűlöletes hadjárat, amelyet a legagyafurább módon és eszközökkel vezetnek a férfias egyenesség és őszinteség ellen. A mi természetünkkel ellenkezik ez a viselkedés, amely a szorult helyzetben levőt akarja kihasználni, aki arra öltöget nyelvet, aki nem tudja mogtortolni és közben még olyan ellenszenv is támad a nyomán, aminek semmiképpen sem vehetjük hasznát, sőt csak kárát valljuk.

Megnyugodhatunk valamennyien, mert azokban a cikkeken, amelyekre naponta elsőrendűen szükségünk van akár élelem, akár pedig ruházatban, bőségesen el vagyunk látva és belátható idő alatt nem is szorulunk meg, mert például búzából még 1938. évi termésünk is akad és mire elfogy a az ezévi, akkor megint itt lesz az aratás. A kávé és tea pedig nem olyan nélkülözhetetlen élelmiszer, aminek hiján nem tudnánk zavartalanul élni. Bizzunk felelős kormányunkban, mely okosan és előrelátóan elosztja a nekünk teljesen elegendő készleteket és csak annyit enged ki az országból, amennyi feleslegünk van.

Irodák és magánsemmélyek előjegyzési naptárában a december másodikánál ez van bejegyezve: Frontharcos műsoros est!